

УДК [351.74:636.7.043](574)

Вікторія Юрївна ЦЕБИНОГА,

курсант 4 курсу факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-7500-3378>;

Володимир Олександрович КУЩЕНКО,

викладач тактичної та тактико-спеціальної підготовки

факультету № 3 Харківського національного

університету внутрішніх справ;

ORCID: <http://orcid.org/0000-0001-5859-5906>

ОСОБЛИВОСТІ ПІДГОТОВКИ КІНОЛОГІЧНИХ ПІДРОЗДІЛІВ У РЕСПУБЛІЦІ КАЗАХСТАН: ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД ДЛЯ УКРАЇНИ

Сучасний стан розвитку правоохоронної системи характеризується складним та досить динамічним характером своєї діяльності, що обумовлений суспільно-політичною ситуацією в державі, а також проведення Антитерористичної операції на Сході України. У зв'язку з чим виникає гостра необхідність вивчення зарубіжного досвіду у питанні підготовки кінологічних служб.

На сьогоднішній день є вже певні зрушення в оформленні професіографічних матеріалів, але залишається багато професій (таких як кінологів-рятувальників) недосліджених. В умовах професіографічного дефіциту працівниками по роботі з персоналом та комплектування служби доводиться використовувати загальні уявлення про психологічні вимоги до професії, без врахування специфіки діяльності [1, с. 245].

Тому, необхідне вивчення зарубіжного досвіду підготовки кінологічних підрозділів, однією з таких країн є Республіка Казахстан, оскільки у даній державі підготовка підрозділів – кінологів здійснюється на досить високому рівні та має успіх при вирішенні завдань, що ставляться даним підрозділам.

Проблематика підготовки кінологів знайшла своє відображення у працях таких вчених як: О. Д. Богданюк Л. В., Була, О. В. Виноград, С. В. Гайдук, О. О. Корнійчук та інші.

У розвинутих країнах світу під час здійснення митного контролю фахівці-кінологи використовують службових собак з метою здійснення різних видів пошуку: наркотичних засобів, зброї, боєприпасів, вибухових речовин, тютюнових виробів, грошових знаків у вигляді банкнот тощо. Це, в свою чергу, вимагає

належного професійного рівня кінологів, який формується на основі використання сучасної методології кінологічної підготовки [2].

В Республіці Казахстан кінологічні підрозділи функціонують у таких органах як: Митні органи Республіки Казахстан, Комітет з надзвичайних ситуацій при Міністерстві внутрішніх справ, Національна гвардія та органи поліції при Департаменті внутрішніх справ.

В системі Міністерства внутрішніх справ Республіки Казахстан діє Центр кінологічної служби (підрозділ поліції) який є спеціальним оперативним підрозділом Департаменту внутрішніх справ (далі – ДВС), що призначений для організації використання спеціально підготовлених службових собак як одного із видів засобів, що використовуються для припинення і розкриття злочинів, пошуку та затримання підозрюваних осіб та охоронні громадського порядку.

Кінологічний центр Міністерства внутрішніх справ Республіки Казахстан (далі – МВС РК) було створено Постановою Уряду Республіки Казахстан в березні 2002 року як спеціальний оперативний підрозділ, призначений для організації використання в боротьбі зі злочинністю та охороні громадського порядку спеціально підготовлених службових собак. Кінологічний центр МВС РК готує фахівців-кінологів, які працюють зі спеціально навченими службовими собаками, використовуваними в сфері пошуку вибухових речовин і зброї, боеприпасів, незаконного обігу наркотиків, в розкритті злочинів у складі оперативно-слідчих груп «02» ДВС, для участі в одорологічних вибірках [3].

Для розведення службових собак в інфраструктурі центру є все необхідне – пологове відділення, ветеринарний блок, кормокухня, господарські приміщення, розплідник для відтворення племінних порід лабрадор-ретривер, німецька вівчарка, бельгійська вівчарка. Розведення, вирощування і виховання племінного поголів'я цуценят підпорядковане мети культивування в них робітників і екстер'єрних якостей. Наявні в кінологічному центрі племінні собаки і їх цуценята відповідають стандартам міжнародної кінологічної федерації (FCI). Видані на цуценят щенячі карти і родоводи є документами єдиного зразка та визнаються в будь-якій кінологічній організації всіх 80-ти країн, що входять до її складу. Кінологічний центр є контракт-партнером Союзу кінологів Казахстану (СКК), що входить в систему FCI, і на основі міжнародного та власного досвіду веде науково обґрунтовану племінну роботу, щоб задовольнити потреби поліції в службово-

розшукових собаках для різних видів служб. Якість одержуваного у нас племінного поголів'я неодноразово підтверджено на республіканських і міжнародних виставках і випробуваннях, проведених СКК. Вирощені в розпліднику КЦ МВС РК племінні собаки та цуценята беруть участь у виставках і змаганнях, і з 2005 року удостоювалися таких титулів і оцінок, як САСІВ і САС (кандидат в інтернаціональні і національні чемпіони краси). Цуценята передаються в усі кінологічні підрозділи. Щорічно проводиться закуп собак для подальшої підготовки та застосування в розкритті злочинів. Від 4 до 6 років – такий середній вік вихованців, від однієї до трьох собак закріплено за кожним кінологом [3].

Навики спеціальної службової собаки виробляються на наукових принципах дресирування, що вимагає від кінологів великого багажу знань і практики. Поліцейська кінологія – це не проста наука, заснована на складному навчальному матеріалі, грамотному застосуванні його на практиці, вміння діяти в неординарних оперативних ситуаціях, володіючи терпінням, вольовими і фізичними даними, і, звичайно ж, щирою любов'ю до собак. Такий же жорсткий відбір проходять і їх майбутні напарники – службові собаки. Поліцейський пес повинен володіти ідеальним нюхом, слухом і зором, витривалістю, не боятися пострілів, вибухів, спокійно ставитися до рухомих об'єктів, людям і тваринам. Так створюється справжня боездатна команда з поліцейського і його вірного помічника. Для навчання службових собак в центрі створена смуга перешкод, аналогічна армійської – сходи, бум, низько натягнута сітка, бар'єр. Кінологи будують заняття в ігровій формі. За правильно виконане завдання собака заохочується ласощами або улюбленою іграшкою. Що стосується харчування, то в щоденному ж раціоні у наших вихованців переважають повнораціонні збалансовані сухі корми. Особливість в тому, що для собаки, на відміну від людини, не важливі вид або форма їжі – для неї важливий її запах, по ньому вона отримує смакові відчуття. Смакові рецептори собаки менш розвинені, але вона здатна розрізняти в змішаній їжі кожен компонент окремо. Вона не потребує різноманітному меню, тому собака із задоволенням їсть сухий корм, з закладеними в ньому інгредієнтами звичайного меню людини, розрізняючи при цьому кожен його складову [3].

Таким чином, система підготовки підрозділів – кінологів є дещо спільною з системою підготовки кінологічних підрозділів в Україні, що дозволяє перейняти зарубіжний досвід та

вдосконалити існуючі методи підготовки службово-розшукових собак. Важливим напрямом у розвитку кінологічних підрозділів в Україні є участь вітчизняних кінологічних служб у різного роду міжнародних заходах за участі інших зарубіжних кінологічних підрозділів: це співпраця щодо спільної підготовки кінологічних команд, залучення до міжнародних змагань тощо.

Список бібліографічних посилань

1. Мордюшенко С. М. Специфіка та психологічні особливості діяльності кінологічної служби. *Вісник Національного університету оборони України*. 2013. № 3. С. 245–252.

2. Корнійчук О. О., Гайдук С. В. Професійна підготовка кінологічних команд митних органів Митного Союзу Російської Федерації, Республіки Білорусь та Республіки Казахстан. *Вісник Національної академії Державної прикордонної служби України*. 2014. Вип. 4. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vnadps_2014_4_8 (дата звернення: 26.10.2018).

3. Особый отряд полиции // Медиа-центр органов внутренних дел Республики Казахстан. 25.06.2014. URL: <http://mediaovd.kz/ru/?p=4687> (дата звернення: 26.10.2018).

Отримано 30.10.2018



УДК 351.741(477)

Олена Юріївна ЦЕБИНОГА,

курсант 4 курсу факультету № 1

Харківського національного університету внутрішніх справ;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-0567-5686>;

Микола Олександрович КОТЕЛЮХ,

доцент кафедри тактичної та тактико-спеціальної підготовки

факультету № 3 Харківського національного

університету внутрішніх справ,

кандидат педагогічних наук, доцент;

ORCID: <https://orcid.org/0000-0002-5580-7798>

ЗАХОДИ ДЛЯ ПОДАЛЬШОГО ВДОСКОНАЛЕННЯ РОБОТИ КІНОЛОГІЧНОЇ СЛУЖБИ, СПРЯМОВАНІ НА ЕФЕКТИВНЕ РОЗКРИТТЯ ЗЛОЧИНІВ

Заходи тактичної та тактико спеціальної підготовки працівника Національної поліції України (далі – НП України) є